

a la renovació de la Junta, i també va agrair la tasca realitzada durant tots aquests anys als que cessaven, Josep Massot, Montserrat Alegre i Joan Armangué, per tota la feina feta i per haver aconseguit que la SCLL hagi ampliat progressivament el nombre —i la diversitat— d'actes que ha organitzat. Va cloure les seves paraules amb un record per a dos socis que aquest últim any ens han deixat massa aviat, Isidor Cònsul i Pere Farrés.

Després que Montserrat Alegre exposés de manera concisa l'estat econòmic de la nostra Societat —que ha pogut créixer quant a la realització d'activitats científiques gràcies a l'accés a ajuts externs i a l'organització conjunta amb altres entitats—, es va fer la votació per a la renovació de tres dels càrrecs de la Junta Directiva: vicepresident, tresorera i un vocal. Per a cadascun dels dos primers càrrecs solament s'havia presentat un candidat (Maria-Rosa Lloret i Esteve Clua respectivament), mentre que per al càrrec de vocal s'havien rebut dues candidatures: Francesc Bernat i Caterina Valriu.

Respecte de les darreres assemblees (2003 i 2006), hi va haver una participació més alta en la votació, ja que en conjunt es van rebre 75 vots, la majoria per correu. D'acord amb el recompte de vots, Maria-Rosa Lloret i Esteve Clua van ser elegits com a vicepresidenta i tresorer respectivament, mentre que, pel que fa al càrrec de vocal, Caterina Valriu va obtenir més vots que Francesc Bernat i va resultar elegida.

Joan Anton RABELLA
Societat Catalana de Llengua i Literatura

Sobre el llegat d'Eduard Toda i Güell (Madrid, 9 de desembre de 2010). — A Madrid, dijous 9 de desembre del 2010, dins la prestigiosa sala d'actes del ComItEs (Comitè dels Italians a l'Estranger) del Consolat d'Itàlia, l'Arxiu de Tradicions de l'Alguer celebrà un acte sobre la figura d'Eduard Toda i Güell i el seu pas per l'illa de Sardenya.

Gràcies a l'amabilíssima organització del «Circolo Ichnusa», l'associació que aplega els sards de la capital castellana, Joan Armangué, president de l'Arxiu de Tradicions de l'Alguer, Luca Scala, expresident de la mateixa associació, i Jordi Serchs, director de l'Arxiu fotogràfic de Barcelona, parlaren del diplomàtic reusenc i dels encàrrecs oficials rebuts per les autoritats espanyoles (Ministeri d'Afers Exteriors i Presidència del Congrés dels Diputats) que el varen portar d'Egipte a Sardenya.

Efectivament, Eduard Toda, vicecònsol espanyol a El Caire, fou enviat en comissió de servei a Sardenya entre els anys 1887-1893, sota l'impuls del ministre d'Ultramar i historiador Víctor Balaguer i Cirera, per a cercar-hi documents històrics relacionats amb l'època de la dominació ibèrica i amb la celebració dels Parlaments sards de la Corona d'Aragó, des del s. XIV fins al s. XVIII.

Així, des dels primers dies, va escorcollar tots els més grans arxius i biblioteques, públics i privats, de l'illa, complint, amb escreix, amb els encàrrecs historicodiplomàtics rebuts gràcies a una extraordinària energia i capacitat, un zel únic que li va permetre aplegar una quantitat ingent de documents històrics, que va enviar a Espanya. Aquesta obra del Toda comportà la innegable espoliació de fons importants d'arxius sards, grans i petits, civils i eclesiàstics, d'una banda; però, de l'altra, també produí quatre llibres monogràfics i nombrosíssims articles en revistes, en castellà i català, que donaren a conèixer Sardenya a la Península Ibèrica.

A més, si bé pel seu encàrrec va sostreure molts documents als arxius sards, al mateix temps, paradoxalment, intentava sensibilitzar-ne els responsables de la conservació, a nivell polític i administratiu, perquè cuidessin més el material històric custodiat.

I, mentre viatjava per tot Sardenya, Toda fotografiava paisatges, persones, monuments, ves-

tits tradicionals. Un conjunt de més de 150 fotografies, fetes entre els anys 1887-1893, que avui es troben guardades a l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona.

Amb l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, des de fa més d'un any, l'Arxiu de Tradicions de l'Alguer està portant endavant una estreta col·laboració científica per a l'estudi del fons Toda. Durant l'acte, després de les ponències, es projectaren per primera vegada públicament les fotos algueresses i sardes fetes per Toda, un personatge volcànic, polièdric i fascinant, poliglòt i cosmopolita a la Sardenya, a vegades sorprenent, de la fi del s. XIX.

A l'Alguer ell va despertar la consciència catalana i va fer conèixer la ciutat i la seva peculiaritat lingüística i cultural entre els països de llengua catalana, sobretot amb el llibre *L'Alguer. Un poble català d'Itàlia* (1888).

L'Arxiu de Tradicions de l'Alguer ja des de fa tres anys ha desenvolupat una investigació arxivística a fons sobre Toda, publicant-ne els primers resultats en els tres volums d'una col·lecció editorial creada per a això, la «Biblioteca Eduard Toda».

El proper volum, en curs de publicació, serà l'edició de l'interessantíssim epistolari alguerès, en el qual aflora un retrat molt vivaç de l'Alguer entre finals dels anys 80 del s. XIX i l'inici del s. XX, fet pels diversos algueresos (Frank, De Giorgio, Ugo, Guillot, Pretti, Vitelli, Adami) autors de nombroses cartes.

Luca SCALA

Crònica: «Carme Riera. Escriptora de l'any a les Illes Balears». — L'any 2010 la Conselleria d'Ensenyament i Cultura del Govern de les Illes Balears, en l'àmbit del Pla de Foment de la Lectura, va nomenar Carme Riera «Escriptor de l'Any», un programa creat amb la intenció d'atorgar un reconeixement a una figura literària rellevant de les Balears. Calia, però, que tingués una trajectòria prou consolidada, bona part de la seva obra traduïda a d'altres llengües i una producció valorada pel públic en general i els escriptors i crítics literaris en particular, requisits que Riera compleix amb escreix.

Atès que l'objectiu d'aquest projecte és fomentar-ne la difusió dins i fora de les nostres fronteres, la Conselleria va organitzar un intens calendari d'activitats com ara conferències i taules rodones, i presentacions per part d'estudiosos de l'obra rieriana, a càrrec de Pilar Arnau i Segarra, Xavier Barceló, Maria Antònia Bibiloni i Miquel Àngel Vidal; entrevistes de Melcior Comes, Helena Alvarado i Elisenda Farré; i itineraris literaris per Palma basats en els espais de *Dins el darrer blau*, guiats per Gaspar Valero. Així mateix, Carme Riera es va desplaçar a diverses capitals europees (París, Lisboa, Praga, Berlin...) per impartir conferències a les universitats. A més, amb el suport de l'Institut Ramon Llull, la novel·lista viatjà a L'Havana invitada per la facultat d'Arts i Lletres de la universitat homònima. A banda, feu xerrades a biblioteques i centres culturals de diversos indrets del territori insular.

Tot aquest seguit d'actes acadèmics i culturals van acabar amb la convocatòria d'un Congrés Internacional titulat «Carme Riera i la seva obra», que fou organitzat i patrocinat per la Conselleria d'Ensenyament i Cultura del Govern de les Illes Balears, i l'Obra Social «Sa Nostra» Caixa de Balears, el qual comptà també amb la col·laboració de l'Institut Ramon Llull i de la Càtedra UNESCO «Dones, Desenvolupament i Cultures» de la Universitat de Vic. La finalitat del congrés era aprofundir en l'estudi de l'obra de l'escriptora mallorquina mitjançant aportacions acadèmiques a nivell d'excel·lència. El simposi se celebrà a la seu del Centre de Cultura «Sa Nostra» de Palma els dies 9, 10 i 11 de desembre de 2010, i va aplegar, a l'entorn de l'obra rieriana, una dotzena d'especialistes. Sota la direcció de Luisa Cotoner i Pilar Arnau, el debat es va estructurar al voltant de tres temes principals: a) La recepció internacional de l'obra de Carme Riera: crítica i